

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 44/2024-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Dudíťa a Miroslava Duriša prerokoval námietku zaujatosti sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], vznesenú proti sudcovi Ústavného súdu Slovenskej republiky Martinovi Vernarskému v konaní vedenom na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 3082/2023 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Martin Vernarský **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 3082/2023.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

1. Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 3082/2023 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojich práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Rožňava sp. zn. 3T/106/2019 z 24. februára 2023 a uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8To/41/2023 z 12. septembra 2023 a im predchádzajúcim postupom.
2. Vec bola náhodným výberom elektronickými prostriedkami pridelená na prerokovanie III. senátu ústavného súdu, ktorý podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 v znení dodatku č. 1 z 1. marca 2023, dodatku č. 2 z 27. septembra 2023 pracoval v zložení Robert Šorl, Peter Straka a Martin Vernarský a uvedené zloženie senátu zostáva zachované vzhľadom na čl. XI bod 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2024“) pre veci pridelené sudcom spravodajcom pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto rozvrhu práce. Sudcom spravodajcom vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 3082/2023 je sudca Robert Šorl.

3. Sťažovateľ v podaní doručenom ústavnému súdu 22. januára 2024 vzniesol námietku zaujatosti proti sudcom ústavného súdu Martinovi Vernarskému, Petrovi Molnárovi a Ivanovi Fiačanovi odôvodnenú tým, že sudcovia Martin Vernarský a Peter Molnár sú zamestnancami Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (ďalej len „UPJŠ“), ktorej štatutárny orgán, ako aj prorektorka pre legislatívu porušili § 3 ods. 2 Trestného poriadku (nepodali trestné oznámenie), aby privodili nezákonné trestné stíhanie sťažovateľa (vysokoškolského učiteľa), ktorý bol napadnutými rozhodnutiami uznaný vinným z prečinu nebezpečného prenasledovania poškodenej (študentky). Sťažovateľ je presvedčený, že menovaní sudcovia ako zamestnanci budú mať snahu pri rozhodovaní o jeho sťažnosti chrániť záujmy zamestnávateľa. Vo vzťahu k namietanému sudcovi Ivanovi Fiačanovi sťažovateľ argumentoval jeho členstvom vo Vedeckej rade Právnickej fakulty UPJŠ, ktorej členkou je aj [REDAKOVANÉ] – prorektorka pre legislatívu na UPJŠ v čase, keď bol skutok spáchaný.

4. Sudca Martin Vernarský vo svojom vyjadrení z 24. januára 2024 uviedol, že na UPJŠ pôsobí ako vysokoškolský učiteľ od roku 2000, od roku 2019 aj ako člen Vedeckej rady UPJŠ, pracovne sa stretáva aj s [REDAKOVANÉ]. Súčasne uviedol, že nepozná sťažovateľa ani poškodenú a nikdy sa s nimi nekontaktoval. Je činný na Fakulte verejnej správy UPJŠ, ktorá je umiestnená v úplne inej budove ako Prírodovedecká fakulta UPJŠ, na ktorej pôsobili sťažovateľ a poškodená. K námietke sťažovateľa o potrebe vysokej servilnosti voči zamestnávateľovi ako podmienky úspechu vysokoškolského učiteľa sudca Martin Vernarský dodal, že svoju vedecko-pedagogickú kvalifikáciu si zvyšoval na Univerzite Komenského v Bratislave.

5. Pokynom predsedu ústavného súdu z 24. januára 2024 bola námietka podľa čl. IV bodu 1 písm. d) rozvrhu práce na rok 2024 pridelená na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) do IV. senátu ústavného súdu na rozhodnutie o námietke vo vzťahu k sudcovi Martinovi Vernarskému, keďže ostatní sťažovateľom namietaní sudcovia nie sú členmi senátu konajúceho o jeho ústavnej sťažnosti, teda sa žiadnym spôsobom na konaní a rozhodovaní o jeho ústavnej sťažnosti nepodieľajú.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

6. Požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj

objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

7. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

8. Pokiaľ ide o subjektívne hľadisko, treba vychádzať z prezumpcie nepredpojatosti dotknutého sudcu a zistiť, či jeho vyjadrenia alebo správanie v konkrétnej veci neposkytujú dôkazy na vyvrátenie tejto domnienky. Z obsahu oznámenia sudcu Martina Vernarského vyplýva, že v predmetnej veci sa necíti byť zaujatým, nepozná sťažovateľa ani poškodenú, ako vysokoškolský učiteľ vykonáva svoju činnosť na odlišnom pracovisku. Rovnako samotné správanie sudcu nespochybňuje jeho subjektívnu nestrannosť. Vzhľadom na uvedené teda nie je možné sudcu Martina Vernarského považovať za subjektívne zaujatého.

9. Pokiaľ ide o objektívne hľadisko, námietkový senát v tejto súvislosti konštatuje, že ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutia vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 3082/2023 sa týkajú trestného konania vedeného proti sťažovateľovi, ktorého jedinou oznamovateľkou bola poškodená (študentka Prírodovedeckej fakulty UPJŠ), a nie UPJŠ zastúpená štatutárnym orgánom ani prorektorka pre legislatívu [REDAKOVANÉ]. Aj keď to sťažovateľ hodnotí ako vedomé porušenie ich povinností podľa § 3 ods. 2 Trestného poriadku, je potrebné, poukazujúc na okolnosť, že UPJŠ nebola stranou v súdnom trestnom konaní ani subjektom dotknutého trestného konania a súčasne (vzhľadom na ústavnú sťažnosť sťažovateľa) nie je v konaní pred ústavným súdom účastníkom konania ani zúčastnenou osobou, zohľadniac aj okolnosti a personálne súvislosti uvedené vo vyjadrení dotknutého sudcu (bod 4 tohto odôvodnenia), dospieť k záveru, že sťažovateľom uvádzané skutočnosti, vo vzťahu ku ktorým by sa malo zvažovať, či tieto z objektívneho hľadiska zakladajú pochybnosti o nezaujatosti sudcu Martina Vernarského, sú irelevantné.

10. Námietka zaujatosti vznesená sťažovateľom proti sudcovi Martinovi Vernarskému v kontexte rozhodovania vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 3082/2023 nevzbudzuje zo subjektívneho, ako ani z objektívneho hľadiska oprávnené pochybnosti o jeho nestrannosti. Ani vo vyjadrení namietnutého sudcu námietkový senát nevidel skutočnosti, ktoré by po ich podrobení subjektívnemu a objektívnemu testu nestrannosti mohli rezultovať v konštatovaní vylúčenia sudcu ústavného súdu z niektorého zo zákonom ustanovených dôvodov, a preto námietkový senát rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. februára 2024

Libor Duľa
predseda senátu